

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ
VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA
J. A. KOMENSKÉHO NIVNICE

Obecná ustanovení

Na základě § 5 odst. 2 zákona č. 561/2005 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon), a vyhlášky č. 74/2005 Sb., vyhlášky o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (vyhláška o zájmovém vzdělávání), vydává ředitelka Základní školy a mateřské školy J. A. Komenského Nivnice, příspěvkové organizace (dále „škola“) *Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině* (dále „ŠVP ŠD“), který se vztahuje k poskytování zájmového vzdělávání školní družinou (dále „ŠD“). ŠVP ŠD má přímou návaznost na školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, který škola realizuje.

ŠVP ŠD se zveřejňuje na přístupném místě ve škole.

Obsah

Název kapitoly	Strana
1. Identifikační údaje	3
2. Cíle vzdělávání	4
3. Délka a formy vzdělávání	5
4. Podmínky přijímání žáků, průběhu a ukončování vzdělávání	5
5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků s mimořádným nadáním	7
6. Popis materiálních podmínek	7
7. Popis personálních podmínek	7
8. Popis ekonomických podmínek	7
9. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví	8
10. Obsah a časový plán vzdělávání	8

1. Identifikační údaje

1.1. Název ŠVP ŠD

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

1.2. Údaje o škole

Název školy: Základní škola a mateřská škola J. A. Komenského Nivnice,
příspěvková organizace

Adresa školy: Komenského 101, 687 51 Nivnice

IČO: 48506109

IZO: 119100550

RED-IZO: 600124061

Jméno ředitelky: PhDr. Šárka Mikesková

Kontakty: tel.: 572 693 225
e-mail: zsnivnice@zsnivnice.cz
web: www.zsnivnice.cz

1.3. Zřizovatel

Název: Obec Nivnice

Adresa: Sídliště 1000, 687 51 Nivnice

Kontakty: tel.: 606 766 166
e-mail: starosta@ou.nivnice.cz
web: www.nivnice.cz

1.4. Platnost dokumentu

Datum: od 1. 9. 2025

Č. j.: ZŠ-N/315/2025

Koordinátor ŠVP ŠD: PhDr. Šárka Mikesková

Razítko školy:

Podpis ředitelky:

2. Cíle vzdělávání

Zájmové vzdělávání stejně jako neformální vzdělávání tvoří **nedílnou součást procesu celoživotního učení**. Zájmové vzdělávání se zabývá aktivitami potřebnými pro rozvoj osobnosti, kompenzuje jednostrannou zátěž ze školy, zajišťuje duševní hygienu, má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, preventivní, zdravotní (relaxační a regenerační), sociální a preventivní, rozvíjí schopnosti, znalosti, dovednosti, talent, upevňuje sociální vztahy.

Cíle, ke kterým zájmové vzdělávání ve ŠD směřuje:

- Rozvoj osobnosti žáka, především v oblasti poznávacích a sociálních schopností, mravních a duchovních hodnot, důležitých pro osobní a občanský život, získávání informací a učení se v průběhu celého života.
- Rozšíření vědomostí a dovedností i mimo stupeň a úroveň dosaženého vzdělání.
- Pochopení a uplatňování vlastní spoluodpovědnosti za své vzdělávání a osobnostní růst, za nakládání se svým volným časem.
- Pochopení a uplatňování vlastní odpovědnosti za své konání, vztah a poměr mezi osobními právy a povinnostmi.
- Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.
- Získání a uplatňování znalostí o zdravém životním stylu.

Klíčové kompetence žáků, které jsou rozvíjeny:

Kompetence k učení – ve všech oblastech zájmového vzdělávání žák především chápe (na úrovni svých individuálních schopností) odpovědnost za své trávení volného času, zájmové vzdělávání a celoživotní učení.

Kompetence k řešení problémů – žák řeší teoretické i praktické problémy, využívá dosavadních zkušeností, fantazie a představivosti, logických i empirických postupů.

Komunikativní kompetence – žák vhodně formuluje vyjádření svých myšlenek, sdělení, otázek i odpovědí, vyjádření a sdělení vlastních prožitků, pocitů a nálad různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.), žák je vnímavý k promluvám druhých lidí, reaguje na ně, vede diskusi, obhájí své názory, argumentuje, využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Sociální a personální kompetence – žák projevuje odpovědnost a participaci při rozvíjení sociálních dovedností, orientuje se v sociálních vztazích, má vědomí o vlastním chování vůči sobě i svému okolí, přijímá následky svého chování, chápe důležitost společenství a socializace jedince.

Občanské kompetence – žák respektuje názory, postoje a hodnoty druhých lidí, má přiměřenou schopnost empatie, odmítavý postoj k útlaku a hrubému zacházení, chápe základní principy společenských norem, vědomí vlastních práv a povinností.

Pracovní kompetence – žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Digitální kompetence – prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytváříme u žáků první představy o způsobech, jakými se dají využívat informační technologie při volnočasových a zájmových aktivitách.

3. Délka a formy vzdělávání

ŠVP ŠD je sestaven na dobu vzdělávacího cyklu 1. stupně základní školy.

Zájmové vzdělávání je uskutečňováno formou **pravidelné denní** zájmové, výchovné, rekreační a vzdělávací činnosti. ŠD umožňuje žákům odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování.

ŠD může poskytovat také příležitostnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činnost.

4. Podmínky přijímání žáků, průběhu a ukončování vzdělávání

4.1. Přijímání žáků a ukončování vzdělávání

Přijímání žáků

Zájmové vzdělávání ve ŠD není školským zákonem stanoveno jako povinné, tudíž **není ze strany zákonného zástupce nárokové**.

Žáci se přihlašují k **pravidelné denní docházce do ŠD** vyplněním formuláře *Přihláška do ŠD*. Do ŠD se žáci zařazují na jeden školní rok, na další školní rok musí zákonný zástupce podat novou přihlášku.

O přijetí žáka do školní družiny rozhoduje ředitelka školy.

V průběhu školního roku **nelze uplatňovat další nárok na přijetí** žáka do ŠD.

Kritéria přijímání žáků do ŠD

Určení pořadí žáků při přijímání do ŠD se řídí kritérii. Přednostně jsou přijati žáci v tomto pořadí:

- Žáci zaměstnaných rodičů 1. ročníku
- Žáci zaměstnaných rodičů 2. ročníku
- Ostatní žáci 1. ročníku
- Ostatní žáci 2. ročníku

Při komplexním posouzení okolností může ředitelka školy přihlédnout k **důvodům zvláštního zřetele** a umožnit přijetí žáka třetího nebo vyššího ročníku mimo výše uvedená kritéria (např. zdravotní stav dítěte; dítě samoživitele/samoživitelky; osiřelé dítě; dítě zaměstnance školy; sociální potřebnost; dítě, kterému v důsledku nepříznivé sociální situace hrozí sociální vyloučení apod.). Zákonný zástupce podá u ředitelky školy písemnou žádost, ve které uvede zvláštní důvody pro přijetí svého dítěte.

Ukončení vzdělávání

Odhlášení žáka v průběhu školního roku je možné na základě písemné informace zákonného zástupce žáka podané na formuláři *Odhlášení ze ŠD*.

V odůvodněných případech (žák soustavně porušuje kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dopouští se rizikového chování, nerespektuje povinnosti stanovené vnitřním řádem, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD, zákonný zástupce nehradí úplatu za vzdělávání nebo se vyskytnou jiné závažné důvody) může ředitelka školy rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD.

Specifika přijímání žáků do ranní ŠD

Žáci se přihlašují k docházce do ranní ŠD vyplněním formuláře *Přihláška do ranní ŠD*.

S ohledem na psychohygienu žáků a organizační možnosti školy jsou pro přijetí do ranní ŠD stanovena kritéria. Pro přijetí žáka **musí být splněna všechna kritéria**:

- a) Matka je v zaměstnání a pracovní doba jí neumožňuje doprovod žáka do školy v běžném čase.
- b) Otec je v zaměstnání a pracovní doba mu neumožňuje doprovod žáka do školy v běžném čase.
- c) Žák nemá jinou osobu, která by dohlédla na jeho doprovod do školy v běžném čase.

Škola může vyžadovat potvrzení o zaměstnání a pracovní době zákonného zástupce.

V případě, že některé z kritérií v průběhu školního roku pozbude platnosti, žák bude z ranní ŠD odhlášen. Odhlášení žáka z docházky do ranní ŠD je možné na základě písemné informace zákonného zástupce žáka podané na formuláři *Odhlášení ze ŠD*.

4.2. Průběh vzdělávání

Provozní doba ŠD je od pondělí do pátku v době od 6:30 do 7:30 hodin (ranní ŠD) a od 11:20 do 16:00 hodin (odpolední ŠD). Organizace činnosti ŠD je blíže vymezena ve *Vnitřním řádu školní družiny*.

Denní režim

6.30 – 7.30	Individuální činnosti a hry, nabídková zájmová činnost
11.20 – 12.10	Převzetí žáků ze tříd, kontrola docházky, oběd
12.10 – 13.00	Odpočinková a rekreační činnost
13.00 – 14.30	Hlavní činnost – hudební, dramatická, literární, tělovýchovná, pracovní, výtvarná, přírodovědná aj. (dle počasí pobyt venku)
14.30 – 16.00	Individuální činnosti a hry

V rámci pravidelné činnosti realizuje ŠD zejména:

Odpočinkové činnosti – mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě. Jde o klid na koberci, klidové hry a klidné zájmové činnosti, poslechové činnosti apod.

Rekreační činnosti – slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.

Zájmové činnosti – rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu.

5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků s mimořádným nadáním

Při zajišťování podmínek pro vzdělávání žáků se se specifickými vzdělávacími (dále „SVP“) úzce spolupracujeme se školním poradenským pracovištěm při ZŠ a MŠ J. A. Komenského Nivnice. Vždy respektujeme doporučení odborných pracovišť k poskytování podpůrných opatření žákům se SVP v rámci zájmového vzdělávání a spolupracujeme se zákonnými

zástupci žáků. Podle stupně podpůrného opatření umožňujeme začleňování žáků do volnočasových aktivit a zajišťujeme podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti.

Pokud je ve ŠD žák s mimořádným nadáním, bude na něj brán při přípravě programu zřetel, aby byly žákovi nabídnuty takové činnosti, které by ho vhodně motivovaly a podporovaly rozvoj jeho nadání.

Při zájmovém vzdělávání respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj.

6. Popis materiálních podmínek

ŠD má k odpolední zájmové činnosti vyhrazeny tři učebny v budově horní školy Komenského 101 a k ranní zájmové činnosti jednu učebnu v budově dolní školy na adrese Osvobození 181. ŠD využívá také obě školní hřiště a podle potřeby další prostory školy. Oddělení ŠD jsou členěna na zónu oddychovou a pracovní. Žáci mají k dispozici dostatečné množství her, hraček a tvořivého materiálu. Prostory ŠD splňují požadavky na bezpečnost, snadné udržování čistoty, mají přiměřené vybavení odpovídajícím nábytkem a dalším zařízením, splňují estetická kritéria, jsou inspirativní pro sociální kontakty a komunikaci.

7. Popis personálních podmínek

Pedagogické působení zajišťují plně kvalifikované vychovatelky. Vzdělání si průběžně prohlubují v akreditovaných kurzech, seminářích a samostudiem. Vychovatelky odpovídají za úroveň výchovně-vzdělávací práce ŠD, vzájemně sdílí své zkušenosti a spolupracují.

8. Popis ekonomických podmínek

Činnost ŠD je poskytována za úplatu. Její výše, pravidla a způsob platby jsou dány samostatnou směrnicí školy. Finanční prostředky z úplaty jsou využívány pro vybavení ŠD, např. nákup her, hraček, pomůcek a tvořivého materiálu.

9. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

ŠD vyhledává, zjišťuje a zhodnocuje možná rizika vyplývající z činnosti při různých formách zájmového vzdělávání v různých prostředích a současně i přijímá opatření k prevenci rizik. Seznamuje žáky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a bezpečnost, což je součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu. ŠD zajišťuje nejen bezpečnost fyzickou, ale také sociální a emocionální. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví (dále „BOZ“) žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí obsahuje Vnitřní řád ŠD, se kterým jsou žáci seznámeni.

Škola zajišťuje BOZ žáků při vzdělávání ve ŠD a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytuje žákům nezbytné informace k zajištění BOZ. Žáci ŠD jsou o BOZ prokazatelně poučeni vždy na začátku každého školního roku. Poučení se provádí i před všemi akcemi, které se konají mimo budovu školy a v případech, kdy může hrozit bezpečnostní nebo zdravotní riziko žáků. O poučení jsou prováděny záznamy v třídní knize ŠD, dodatečně jsou poučeni žáci, kteří v době poučení chyběli (pokud je to relevantní).

Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během pobytu žáků ve školní budově, v areálu školy nebo při akci pořádané ŠD žáci hlásí ihned vychovatelce nebo kterémukoliv zaměstnanci školy (odpovědná osoba). V případě úrazů je žákům poskytnuta základní první pomoc. O úrazu žáka podá odpovědná osoba bez zbytečného odkladu hlášení zákonnému zástupci. Náhlá nemoc, bolest nebo nevolnost jsou zákonným zástupcům sděleny telefonicky.

Vychovatelky odpovídají za žáky po celou dobu vzdělávání ve ŠD.

10. Obsah a tematický plán vzdělávání

Cíle výchovně vzdělávací činnosti

- rozvíjet osobnost žáka, jeho učení a poznávání
- osvojovat si základy hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získávat osobní samostatnost a schopnosti působit na své okolí (samostatnost při rozhodování, základní pravidla jednání ve skupině, umět spolupracovat a domluvit se...)
- využívat smysluplně volný čas
- rozvíjet vzájemnou toleranci a úctu k ostatním

Realizace cílů výchovně vzdělávací činnosti

- **rozvoj žáka, jeho učení a poznání**
 - cvičení, pohybové hry, relaxační cvičení, cvičení s náčiním, míčové hry, kolektivní sportovní hry a soutěže, hry v přírodě, cvičení při hudbě
 - vycházky do přírody, pobyt v přírodě, besedy o přírodě, poznávání okolí, sledování změn v přírodě během celého roku, využití encyklopedií a jiné literatury, pokusy, poznávání rostlin pomocí botanických klíčů, zasazení vlastních rostlin
 - výtvarné a pracovní činnosti, nové výtvarné techniky, pracovní činnosti pro rozvoj jemné motoriky, estetické vnímání
 - hudební činnosti, poslech hudby, zpěv, rytmická cvičení
 - čtení pohádek a příběhů, reprodukce příběhů, vyprávění, dramatizace pohádek, divadlo, prohlížení knih, návštěva knihovny, vztah ke knížkám, rozvoj představivosti
 - hry pro rozvoj motoriky, koordinace oka a ruky, smyslové hry, fonematické hry, hry pro rozvoj paměti a myšlení, logické hry a skládačky, kvízy, hlavolamy a hádanky
 - vnímání světa jako celku, hledání a propojování vzájemných souvislostí, práce s knihou, encyklopedií, počítačem
- **osvojování si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost**
 - zamýšlet se s žáky a vést častěji besedy na téma „Já a moje okolí“, kladení otázek a hledání odpovědí
 - učit žáky vnímat okolí a přírodu – vážit si lidí a jejich práce, chránit životní prostředí besedy na různá témata, společné povídání o čemkoliv, vlastní názory žáků

- **získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako svobodná osobnost působící na své okolí**
 - vhodnou motivací aktivně zapojovat do her a činností méně odvážné a mladší žáky
 - učit žáky projevat svůj názor neagresivní formou
 - vést žáky k samostatnosti a k odpovědnosti za své chování
- **výchova žáků k smysluplnému využívání volného času**
 - nabídnout žákům nové možnosti využívání volného času, naučit je „nenudit se a hrát si“
 - podporovat u žáků zvědavost a tvořivost, podporovat radost ze zvládnutých činností
- **výchova žáků k vzájemné toleranci a úctě k ostatním**
 - vést žáky ke vzájemné spolupráci a toleranci druhého
 - snažit se odstranit u žáků žalování a sobeckost, konflikty řešit dohodou
 - zařadit do činností více skupinových projektů, více práce v různorodých skupinách
 - spolupráce žáků různého věku, společná činnost starších a mladších, práce ve skupinách, společenské hry, společná práce na skupinových projektech

Témata vzdělávací činnosti ŠD

PODZIM

- **barvy a chutě podzimu** (změny v přírodě, sběr a práce s přírodninami, dýňová strašidla, ovoce a zelenina...)
- **hra „CESTOU K POKLADU“** – skupinová hra s plněním úkolů a luštěním šifer

ZIMA

- **zimní radovánky** (zimní sportování, hry ve sněhu, stavění sněhuláků...)
- **v kuchyni se neztratíme** (společné vaření, pečení a výroba jednoduchých jídel)

JARO

- **veselé Velikonoce** (Velikonoční zvyky, zdobení kraslic, výroba velikonočních zajíčků...)
- **příroda na jaro** (změny v přírodě, sázení rostlin...)

LÉTO

- **léto je tady** (soutěže ve školní družině, netradiční sportovní olympiáda...)

Témata vzdělávací činnosti jsou podrobněji rozpracována v ročním plánu práce ŠD jednotlivých oddělení.

Příležitostné akce

- účast na okrskových akcích a soutěžích pro školní družiny – pěvecká, výtvarná soutěž, atletická olympiáda školních družin
- návštěva a promítání filmů v kinosále v Nivnici
- zapojení do charitativních projektů
- společné tvoření nebo akce dětí a rodičů

Přehled státních svátků a významných dnů důležitých pro besedy a rozvoj vědomostí žáků:

22. září	Den bez aut
28. září	Den české státnosti / Sv. Václav
1. říjen	Den seniorů
4. říjen	Den zvířat
20. říjen	Den stromů
28. říjen	Den vzniku samostatného československého státu /1918/ T. G. Masaryk
2. listopad	Památka zesnulých
3. prosinec	Mezinárodní den osob s postižením
10. prosinec	Den lidských práv
24. prosinec	Štědrý den
25. – 26. prosinec	Vánoční svátky
1. leden	Nový rok
21. únor	Mezinárodní den mateřského jazyka
22. březen	Světový den vody
28. březen	Den učitelů / J. A. Komenský
březen – duben	Velikonoce
7. duben	Světový den zdraví
21. duben	Den Země
1. květen	Svátek práce
8. květen	Den vítězství/osvobození ČR a konec 2. sv. války / 1945
2. neděle	Den matek
31. květen	Den bez tabáku
1. červen	Den dětí